

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 272/2021-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti postupu Okresného súdu Bratislava II v konaniach vedených pod sp. zn. 50 C 46/2008 a sp. zn. 52 C 63/2013 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 4. decembra 2020 a doplnenou 24. februára 2021 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 50 C 46/2008 a sp. zn. 52 C 63/2013 (ďalej aj „napadnuté konania“). Sťažovatelia navrhujú, aby im ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie každému vo výške 2 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 50 C 46/2008 si žalobca PENZIÓN, stavebné družstvo, E. Belluša 4, Piešťany, IČO 36 224 057 (ďalej len „stavebné družstvo“), žalobou doručenu okresnému súdu uplatnil proti sťažovateľom ako žalovaným nárok na zaplatenie sumy 141 843 Sk (4 708,33 eur) s príslušenstvom z titulu náhrady škody. V tomto konaní si sťažovatelia vzájomným návrhom uplatnili proti stavebnému družstvu nárok na zaplatenie sumy 16 596,95 eur, ktorý okresný súd pripustil a zároveň vylúčil na samostatné konanie vedené pod sp. zn. 52 C 63/2013.

I.1. Ku konaniu sp. zn. 50 C 46/2008:

3. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd v tomto konaní rozhodol rozsudkom zo 6. augusta 2008 tak, že návrh zamietol. Sťažovateľom ako žalovaným náhradu trov konania nepriznal. O odvolaní stavebného družstva rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 10 Co 95/2008-137 z 13. januára 2010 tak, že rozsudok okresného súdu v zamietajúcej časti o zaplatenie sumy 33 944,50 Sk potvrdil. Vo zvyšnej časti rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu v časti istiny vo výške 33 944,50 Sk nadobudol právoplatnosť 5. marca 2010.

4. Okresný súd následne uznesením z 13. januára 2011 zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 83 309 Sk (2 765,35 eur) z dôvodu čiastočného späťvzatia návrhu. Okresný súd rozhodol, že stavebnému družstvu sa pomerná časť súdneho poplatku za návrh z titulu čiastočného späťvzatia nevracia. Predmetné uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 26. februára 2011.

5. Okresný súd rozhodol rozsudkom z 3. decembra 2012 tak, že zaviazal sťažovateľov spoločne a nerozdielne zaplatiť stavebnému družstvu sumu 535,52 eur spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne od 14. decembra 2007 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I). Vo zvyšku návrh zamietol (výrok II). Vzájomný návrh sťažovateľov vo veci povinnosti stavebného družstva uhradiť sťažovateľom sumu 3 626,91 eur zamietol (výrok III). Konanie o vzájomnom návrhu sťažovateľov o povinnosti stavebného družstva uhradiť sťažovateľom sumu 33 193,91 eur zastavil (výrok IV). Rozhodol tiež, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (výrok V). Rozsudok okresného súdu z 3. decembra 2012 nadobudol vo výrokoch I, II a IV právoplatnosť 15. marca 2013. Na základe odvolania sťažovateľov krajský súd uznesením č. k. 4 Co 178/2013-304 z 12. novembra 2014 zrušil rozsudok okresného súdu z 3. decembra 2012 vo výroku o zamietnutí vzájomného návrhu sťažovateľov o uloženie povinnosti stavebnému družstvu uhradiť im sumu 3 626,91 eur, ako aj v časti trov konania (t. j. vo výrokoch III a V) a v tomto rozsahu vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

6. Okresný súd následne rozhodol rozsudkom z 13. novembra 2015 tak, že vzájomný návrh sťažovateľov vo veci povinnosti stavebného družstva uhradiť sťažovateľom sumu 3 626,91 eur zamietol. Rozhodol tiež, že o náhrade trov konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozsudku vo veci samej. Na základe odvolania sťažovateľov rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 4 Co 31/2016-490 z 31. januára 2018 tak, že rozsudok okresného súdu v časti zamietnutia vzájomného návrhu sťažovateľov vo výške 3 319,39 eur zmenil tak, že stavebné družstvo je povinné zaplatiť sťažovateľom sumu 3 319,39 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozsudok krajského súdu nadobudol právoplatnosť 16. apríla 2018.

7. Okresný súd po vrátení veci rozhodol rozsudkom z 30. novembra 2018 tak, že zaviazal stavebné družstvo zaplatiť sťažovateľom sumu 307,60 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. Na základe odvolania stavebného družstva rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4 Co 62/2019-544 z 29. mája 2020 tak, že rozsudok okresného súdu v napadnutej časti o nároku na náhradu trov konania potvrdil. Stavebnému družstvu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Rozsudok okresného súdu z 30. novembra 2018 nadobudol právoplatnosť 4. augusta 2020 (vo výroku II v spojení s uznesením krajského súdu z 29. mája 2020, pozn.).

I.2. Ku konaniu sp. zn. 52 C 63/2013:

8. Okresný súd rozhodol rozsudkom zo 16. decembra 2013 tak, že stavebné družstvo je povinné zaplatiť sťažovateľom sumu 1 869,73 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd návrh o zaplatenie sumy 2 090,23 eur zamietol. Rozhodol, že o náhrade trov konania rozhodne samostatným uznesením. Rozsudok okresného súdu vo výroku II nadobudol právoplatnosť 5. marca 2014. Na základe odvolania stavebného družstva rozhodol krajský súd rozsudkom č. k. 14 Co 207/2014-86 z 26. apríla 2016 tak, že rozsudok okresného súdu v napadnutej časti zmenil tak, že návrh zamietol. Krajský súd rozhodol, že o trovách odvolacieho konania rozhodne okresný súd. Uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 13. júna 2016. Proti rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie, ktoré následne vzali späť. V dovolacom konaní rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 1 Cdo 96/2017 z 27. júna 2017 tak, že dovolacie konanie zastavil. Rozhodol, že stavebné družstvo má nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Predmetné uznesenie dovolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 19. júla 2017.

9. Okresný súd rozhodol uznesením z 21. decembra 2017 tak, že stavebné družstvo má právo na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 27. februára 2018.

10. Okresný súd následne rozhodol uznesením z 3. septembra 2018 tak, že stavebné družstvo má nárok na náhradu trov prvoinštančného konania vo výške 100 %, pričom o výške tejto náhrady bude rozhodnuté okresným súdom samostatným uznesením. Proti tomuto uzneseniu podali sťažovatelia odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 14 Co 269/2018-196 z 12. novembra 2019 tak, že uznesenie okresného súdu z 3. septembra 2018 potvrdil. Rozhodol, že stavebné družstvo má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Uznesenie okresného súdu z 3. septembra 2018 v spojení s uznesením krajského súdu z 12. novembra 2019 nadobudlo právoplatnosť 11. decembra 2019.

11. Okresný súd uznesením zo 6. mája 2020 rozhodol, že stavebnému družstvu sa trovy prvoinštančného konania nepriznávajú (výrok I). Zaviazal sťažovateľov zaplatiť stavebnému družstvu náhradu trov odvolacieho konania vo výške 112 eur a náhradu trov právneho zastúpenia odvolacieho konania vo výške 758,74 eur na účet právneho zástupcu, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto uznesenia (výrok II). Stavebnému družstvu trovy dovolacieho konania nepriznal (výrok III). Rozhodol, že sťažovateľom sa vracia súdny poplatok za dovolanie vo výške 271,30 eur prostredníctvom Slovenskej pošty, a. s., po právoplatnosti tohto uznesenia. Opravným uznesením z 1. júna 2020 okresný súd opravil uznesenie okresného súdu zo 6. mája 2020 v časti výroku IV tak, že má znieť: *„Žalobcom sa vracia súdny poplatok za dovolanie vo výške 217,30 Eur prostredníctvom Slovenskej pošty, a. s., po právoplatnosti tohto uznesenia.“* Okresný súd následne rozhodol uznesením z 2. septembra 2020 tak, že sťažnosť sťažovateľov proti opravnému uzneseniu z 1. júna 2020 odmietol. Uznesenie okresného súdu zo 6. mája 2020 nadobudlo právoplatnosť 3. júna 2020.

II.

Argumentácia sťažovateľov

12. Proti postupu okresného súdu v napadnutých konaniach podali sťažovatelia túto ústavnú sťažnosť, v ktorej namietajú porušenie základného práva na prerokovanie svojej veci bez

zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti obsiahlo opisujú priebeh napadnutých konaní, poukazujú na to, že desaťkrát podali sťažnosť na prietahy predsedovi okresného súdu, pričom v šiestich prípadoch bola ich sťažnosť uznaná za dôvodnú. Sťažovatelia poukazujú na to, že okresný súd spôsobuje prietahy v súdnom konaní pri vrátení súdneho poplatku vo výške 217,30 eur spolu s úrokmi z omeškania v konaní sp. zn. 52 C 63/2013, pri doplatení úrokov z omeškania za obdobie od 20. apríla 2017 do 16. augusta 2017 za neskoro vrátený súdny poplatok vo výške 1 050,88 eur v konaní sp. zn. 50 C 46/2008 a spôsobuje prietahy v súdnom konaní pri vyčíslení trov konania za konanie pred prvoinštančným súdom a pred odvolacím súdom v konaní sp. zn. 52 C 63/2013.

14. Sťažovatelia tiež namietajú, že rozsudok krajského súdu č. k. 4 Co 31/2016-490 z 31. januára 2018 im bol doručený *„70 dní po jeho vyhlásení na neverejnom zasadnutí“*. Sťažovatelia tiež poukazujú na to, že *«súbežne s týmito dvoma súdnymi konaniami „bežal proces“, v ktorom sme žiadali vrátenie súdneho poplatku vo výške 1061,50 EUR za konanie o nemajetkovej ujme... a tie peniaze (1050,88 EUR po odpočítaní správneho poplatku) sme dostali v auguste 2017.»*. Sťažovatelia uvádzajú, že návrh na zaplatenie nemajetkovej ujmy vzali späť, pričom okresný súd konanie zastavil 3. decembra 2012. Sťažovatelia namietajú, že okresný súd v uznesení zo 6. mája 2020 od nich vymáha *„súdny poplatok vo výške 112 EUR pre [REDAKOVANÉ], ktorý v tom čase uhradený nebol a [REDAKOVANÉ] mal o tom vedomosť.“*. Sťažovatelia namietajú, že majú právnomu zástupcovi stavebného družstva nahradiť súdny poplatok, ktorý tento ani nezaplatil.

15. Následne sťažovatelia podrobne uvádzajú, akým spôsobom mala byť vyčíslená náhrada trov konania poukazom na tarifnú hodnotu veci. Sťažovatelia tiež namietajú skutočnosť, že okresný súd ich zaviazal nahradiť stavebnému družstvu trovy prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania. Proti uzneseniu o náhrade trov odvolacieho konania z 3. septembra 2018 podali sťažnosť 20. júla 2020, *„a to na základe zásady tzv. Radbruchovej doktríny, podľa ktorej nemá žalovaný nárok na trovy konania.“*

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom okresného súdu v napadnutých konaniach.

17. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným prietahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby ten orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

18. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

19. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

20. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

21. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

22. Z prehľadu rozhodnutí prijatých v napadnutých konaniach (pozri časti I.1 a I.2 tohto uznesenia) vyplýva, že v čase podania ústavnej sťažnosti (4. decembra 2020) boli už napadnuté konania okresného súdu v merite právoplatne skončené, preto k namietaným prietahom postupom okresného súdu v napadnutých konaniach v čase podania ústavnej sťažnosti už dochádzať nemohlo. V tomto smere ústavný súd odkazuje tiež na uznesenie č. k. I. ÚS 516/2020-26 z 18. novembra 2020, ktorým ústavný súd odmietol skoršiu ústavnú sťažnosť sťažovateľov, v ktorej okrem iných tiež namietali zbytočné prietahy, a teda porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach.

23. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2021

Libor Duľa
predseda senátu